Ar pascha wipuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par pāſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makſa bez peeſuhtiſchanas Rigā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek iſdots ſeſtdeenahm no plkſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas ſlejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigā, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawā un burtu-leetuwē pee Petera baſnizas.

29. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 45. Seſtdeen, 3. nowembrî 1884.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigā, pee Petera baſnizas.** Bez tam „Mahjas Weesi" war wehl paſtellet bez daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigā un Sarkandaugawā, wehl zitās pilſehtās, kà: **Jehſis:** Grahwel un Peterſon k. bodē; **Walmeerà:** E. G. Trey k. bodē; **Walkà:** M. Rudolff un Paulin k. bodēs; **Ruſenē:** J. Alkſne k. grahm.-bodē; **Limbaſchōs:** D. Uhder k. bodē; **Jelgawà:** H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodēs; **Bauſkà:** J. Beckmann k. grahm.-bodē; **Kuldigà:** Beſthorn k. grahm.-bodē; **Wentspilī:** M. Ries k. grahm.-bodē; **Leepajà:** Ulſtin k. grahm.-bodē; **Zaunſelgawà:** A. Schwabe k. grahm-bodē; **Tukumà:** Baumann k. grahm.-bodē; **Talſōs:** H. Tow k. grahm.-bodē un bibliotekā un Wolontſchewski k. grahmatu-bodē; **Kandawà:** Jaegermann kga weeſnizā; **Sabilē:** Ginter kga weeſnizā. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Sirgu ſahdſiba un ſirgu ſagli.

Kad Sibirijas lopu mehris waj kahda zita lipiga ſehrga kaut kur iſzehluſees, tad ruhpigi top gahdats un iſleetati wiſadi lihdſekli, lai ſehrga ne-iſplatitos tahlak un nedaritu ſemes eedſihwotajeem ſkahdi. Sirgu ſahdſiba pehdejā laikā iſplatijuſees leeliſki muhſu ſemē un tapuſe par tahdu ſehrgu, kas ſemes eedſihwotajeem padara daudſ ſkahdes un draudè atneſt poſtu, ja pret to netaps gahdati labaki lihdſekli, neka lihdſſchinigee, kuri pret ſcho ſehrgu iſrahdijuſchees par neſpehzigeem. Ne-atradiſi gandrihſ neweena laikraſta numura, kurā nebuhtu iſſludinats, ka tam un tam noſagts weens waj wairak ſirgu. Un tomehr, kà ſinams, tikai maſakà apſagto dala iſſludina notikuſcho ſirgu ſahdſibu, tadehl ka tikai rets kahds pat zaur ſludinajumeem atdabu ſawu ſagto lopinu, bet daudſ meklè un klauſchina welti, jo ſirgu ſagli pehdejā laikā ſtrahdà tik iſweizigi ſawu launo darbu un prot buht tik manigi, ka reti kahdu war peekert.

Teeſcham, ſirgu ſahdſiba draudè atneſt poſtu ſemes eedſihwotajeem, ihpaſchi ſemkopjeem, un jaw daſchu labu eegahſuſe nabadſibā un poſtā. Tadehl wiſi laikraſti — ihpaſchi Latweeſchu un Igaunu — pazehluſchi balſis pret ſcho ſehrgu, tadehl tuhkſtoſcheem ſemkopju ſauz pehz palihdſibas pret ſcho draudoſcho poſtu!

Godigs ſemes ſtrahdneeks puhlahs un ſtrahdà waigu ſweedrôs, ſew un ſawejeem ſagahdadams pahrtiku. Wina ſirgs, ko eeguwis warbuht pat pehdejo aiſtaupito graſiti uſupuredams, ir wina palihgs un ſpehzigs darba beedris. Bet tad uſ reiſ ſaglis panem ſcho wina palihgu, un winſch ar ſawejeem zaur to kriht leelā nabadſibā un truhkumā. Turigakee ſchahdu ſkahdi wehl war paneſt, bet tee, kam bez ſirga nekahdas zitas mantas naw, teek gluſchi iſpoſtiti, jo ſchee negehli zilweku beebribā — ſirgu ſagli — neſkatahs uſ to, kam wini ſog, bet ſog tur, kur labaki war peekluht. Un neweens ſirga ihpaſchneeks wairs naw droſchs pret ſcheem laundareem; katris ſarga ſawu ſirgu tik ruhpigi, kà ween war, bet tomehr neſpehj noſargat. Saglis nogluhnè iſdewigo brihdi un — ſirgs pagalam.

Sirgu ſagli apbrunojuſchees ar labeem ſchaujameeem rihkeem, kamehr ſemneekeem daudſ apgabalôs aiſleegts turet ſlintes. Tadehl, ja ari ſagli pamana pee wina launà darba, nedrihkſt tam tuwotees, lai dſihwiba nenahktu breeſmâs. Daudſreiſ atgadijees, ka ſagli ſchahwuſchi uſ guhſtitajeem un daſchu ari eewainojuſchi. Sinaſchana, ka paſchi apbrunoti nahwigeem eerotſcheem, turpretim godigi zilweki ir bez eerotſcheem, dod ſirgu ſagleem nedſirdetu pahrdroſchibu. Sawā iſmiſchanā zitadi neſinadami glahbtees no ſirgu ſagleem, laudis ſahkuſchi pret teem leetat nezilwezigus lihdſekſus. Ihpaſchi Igaunu dalā jaw wairak reiſas atgadijees, ka ſaguhſtitais ſaglis breeſmigi tizis ſadauſits un daſchreiſ pat noſiſts. Tahds atreeebſchanahs darbs katrā ſinā noſodams par nezilwezigu noſeegumu. Bet pee laudim raduſees tiziba, ka teeſas pret ſaguhſtiteem ſirgu ſagleem ne-eſot deeſgan bahrgas. Par pehdejahm domahm Igaunu awiſe „Olewiks" rakſta tà:

„Mehs gan newaram pabalſtitees uſ teeſu protokoleem, bet mehs ſinam, ko laudis daudſinà. Laudis ſaka: Sirgu ſagleem neka nedara. Kad tos aiſwed teeſahm, tad wini iſlihdſahs ar meleem un godigeem zilwekeem winu dehl deſmitahm reiſahm jawaſajahs teeſas zelſch un pehdigi tomehr jaredſ, ka ſagli drihſ atkal brihwi un turpina ſawus nedarbus. Daſchs kahdu nedeku noſehſch zeetumā zitu ſaglu pulkā, mahzahs tur ruhpigi jaunas blehdibas un iſnahk no tureenes ar leelaku droſchibu un kahribu uſ ſagſchanu — wiſeem par kruſtu! Kadehl ſaglus tik weegli atkal palaiſch brihwā, par to ari laudim ſawas domas, bet mums naw eeſpehjams tahs minet. Sakam tikdaudſ, ka ſchihs domas, kad ari nedibinatas, newairo teeſneſchu zeenibu laudîs. Ka likums ſchajā ſinā buhtu neſpehzigs, to mehs no lauſchu puſes ne-eſam dſirdejuſchi. Iſleekahs, itin kà laudis likumus wairak zeenitu, neka likumu uſraugus."

„Bet lai buhtu, kà buhdams, tikdaudſ ſkaidri redſams, ka likumiga palihdſiba pret ſcho kaiti wairs naw deeſgan ſpehziga. Laudis to nopratuſchi un ſahk paſchi ſodit, kad laundari ſaguhſta. Zik mehs dſirdejuſchi, tad ſchi ſodiſchanas wihſe ihſti iſplatijuſees, kaut gan par to klaji daudſ nerunà. Tà ſoditaji, kà ſodamee tura ſcho leetu ehnā. Ka tahda ſodiſchana nenoteek pehz likumu paragrafeem, bet pehz duſmu leeluma, beeſchi itin breeſmigā wihſē, par to ari peemehri tapuſchi ſinami. Wairak ſirgu ſaglu no laudim dabujuſchi tahdu pehreenu, ka nomiruſchi. Schauſchaligs nedarbs marta mehneſî notizis Terbatas tuwumā, Techtferē. Noſiſtais wihrs bijis leels ſaglis."

Kas buhtu darams, lai muhſu dſimtene taptu iſglahbta no ſchahs launàs ſehrgas? Par ſcho jautajumu jaw daudſ ſpreeſts un laikraſtôs doti daſchadi padomi, bet lihdſ ſchim wehl nekas naw darits — wiſs palizis pa wezam un ſirgu ſagli turpina jo pahrdroſchaki, jo leeliſkakā mehrā ſawus negantos darbus. Minetà Igaunu awiſe ſchahdahm trim punktehm pagaidam wehlahs likumiga ſpehka:

1) Katram krodſineekam ja-atbild par ſirgu, ko noſog pee wina kroga.

2) Katram ſirgu ſagla ſaguhſtitajam jadabu pateizibas alga.

3) Katris ſirgu ſaglis ja-aiſſuhta uſ Sibiriju.

Awiſe ſcho padomu iſſkaidro ſchità:

„Par pirmo punkti jaſaka, ka ihpaſchi krogi ir ſirgu ſaglu darbu weetas. Krodſineekam zaur to nahk pelna, ka zilweki uſturahs wina krogā. Tadehl tas nemaſ nebuhtu netaiſnigs likums, ka krodſineeka kahrtibas gahdibu druſku paplaſchinatu: Winam newajadſetu atbildet weenigi par to, kas noteek kroga telpâs, bet ari par to, kas noteek wiſā kroga apkahrtnē. Sirgu peeturas weeta taptu norahdita un krodſineekam buhtu jatura kroga ſargs, kas uſraudſitu ſirgus. Wiſi iſdewumi par to krodſineekam paſcham buhtu janeſ, kura renti wajadſetu pamaſinat. Ta ſuhdſiba, ka muhſu krogi ihpaſchi nedarbu midſeni, tagad ir wiſpahriga. Lai krogu turetajeem uſleek tahdus ſtingrus likumus, ka krogi top par labu kahrtibu weetahm. Kad ari ſchahdi likumi pamaſinatu krogu eenehmumus, tad uſ to newar raudſit. Bez tam krogu ihpaſchneekeem ari tagad pa dalai jazeeſch ta ſkahde, ko muhſu krogu dſihwe rada. — Par otro punkti zeram, ka daſchs labs, ihpaſchi krogu ſargi, zentiſees ſaguhſtit ſirgu ſaglus, kad wineem par to makſahs kahdu algu. Lai ſcho algu kaut kahdā wihſē rauga ſadabut, waj pat no ſirgu ihpaſchneekeem, un noſaka tik leelu, ka pat ſirgu ſagli zits zitam wairs newaretu uſtizet. Tad muhſu dſimtene drihſ taptu tihrita no ſcheem negehleem. — Treſchà punkte tadehl jo droſchaki eeteizama, ka ſchajā ſinā wiſur dſird wehleſchanahs, un pat Werowas aprinka pagaſtu wezako ſapulze atſinuſe to par nepeezeeſchami wajadſigu. Kas dſimtenē trauzè wiſpahrigo droſchibu un maſina lihdſzilweku ihpaſchumu, tas nopelna, ka winu aiſſuhta no dſimtenes uſ tureenu, kur preekſch laundareem noſazita weeta. Kahds nopelns, tahda alga."

(Turpmak beigums.)

Politikas pahrſkats.

Pirmo weetu ſtarp politikas ſinahm tagad eenem Seemeļ-Amerikas Saweenoto Brihwwalſtju preſidenta zelſchana. Kà jaw ſinojam, tad Amerikā paſtahw diwas partijas: demokratu partija un republikanu partija. Demokratu partija ſchoreiſ uſwarejuſe. Kahda ahrſemes awiſe par ſcho preſidenta zelſchanu rakſta tà: „Republikanu partija, kas 1860. gadā, kur Abrahams Linkolns tika eezelts par preſidentu, nahza pee augſtakàs waras, ir Saweenotâs Brihwwalſtis parahdijuſehs par tahdu, kas wiſpirms Brihwwalſtis ſawā ſtarpā zeetaki ſaweenojuſe un wehrdſibu atzehluſe. Tee ir republikanu partijas leelakee nopelni, bet winai ari pahrmet, ka wina, pee augſtakàs waras tikuſe, deenwidus walſtis, kas wiswairak peeder pee pretineeku partijas, ir par daudſ iſſuhkuſe un ſaweem partijas peekritejeem daudſreiſ ar nelabeem lihdſekleem palihdſejuſe tikt pee mantas un pelnas. Zaur to nu, tà augſcham minetà awiſe ſpreeſch, eſot tikligā ſinā daſchas ſamaitaſchanas notikuſchas, un ar laiku republikanu partija arweenu wairak no ſawas uſtizibas ſaudejuſe, tà ka pee preſidenta zelſchanas ſchoreiſ dabuja balſu wairumu demokratu partijas kandidats Klewelands. Preſidenta eezelſchanas dehl Klewelands war ſewiſchki pateiktees Karlam Sturzam, kas ſenak bij ſihws pretineeks demokratu partijai, bet tagad ſchai partijai peebeedrojees. Tik tahlu minetà awiſe.

Sawā laikā mehs jaw ſinojam, ka demokratu partija gudri darijuſe, par kandidatu uſſtahdidama tahdu wihru, kas taiſni pee winas paſchas partijas nepeeder, un tagad redſam, ka ſchi gudriba atneſuſe gaiditos auglus: winas kandidats eezelts par preſidentu.

Weens labums jaw ſchim brihſcham paredſams no jaunà preſidenta, proti winſch ruhpeſees, ka daſchâs pahrwaldes nodalâs nahks labaka kahrtiba.

Swarigako no Amerikas paſinojuſchi, greeſiſimees atpakal uſ Eiropu, ſahkdami ar koleru.

Wezu laiku ahrſtes.

No wiſahm ſinibahm gan laikam buhs ahrſtiba wiswezakà. Katris zilweks dſenahs zik ſpehdams, ſawu dſihwibu uſturet, to pa-ildſinat, tapehz ari jaw wiswezds laikôs uſ to pehz eeſpehjas dſinahs, ka atraſtu lihdſekſus, kas droſchi palihdſetu pret wiſadahm ſlimibahm, kas zehlahs no neweſeliga gaiſa, medibā, karā u. t. pr. Kaut gan mums lihdſeku un zelu truhkſt, ka buhtu bijis eeſpehjams, ahrſtibas ſinibu zilweku dſimuma wiſpirmajā laikā iſdibinat, tomehr zik tahlu wiswezakee wehſtures ſinojumi ſneedſahs, mehs atrodam ahrſtibas ſinibu jaw labi attihſtijuſchos, no ka war nopraſt, ka ta paſtahw jaw no wiſpirmeem laikeem, ir warbuht tik pat weza, zik ilgi zilweku dſimums paſtahw ſemes wirſû.

Tapat kà widuslaika eeſahkumā Eiropā, tà ari wiswezakahs attihſtitahs tautas Aſijā un Afrikā wiſpapreekſch ſaweenoja ahrſteſchanas ſinibu ar tizibu un tai peeſchkihra noſlehpumainu ſpehku; tadehl ari wiſi ahrſtes bij tikai preeſteri ween, tiklab pee Indeeſcheem, Egipteeſcheem, Schihdeem un ari pee wezeem Greekeem. Tomehr jaw wiswezakôs laikôs bij Indeeſchi un Egipteeſchi ahrſtibu ſiniſki attihſtijuſchi, kaut gan tai dewa tizibas noſihmi un tai peeſchkihra brihniſchki noſlehpumainu ſpehku. No wezajeem Indeeſcheem ir lihdſ pat muhſu deenahm uſglabajees ſwarigs rakſts par ahrſtibu, kas leezina no Indeeſchu ſapratibas ahrſtibas ſinibā. Janoſchehlo tik, ka walodu prateji jeb filologi naw ſawā ſtarpā par ſcha ſiniſkà rakſta wezumu weenojuſchees; weeni paſtahw uſ to, ka rakſts ſarakſtits jaw ap 1400. gadu preekſch Kriſtus dſimſchanas, kamehr otree domà, ka tas tik pehz Kriſtus dſimſchanas ſarakſtits.

Wiswairak ir mums uſglabajuſchees rakſti no wezajeem Egipteeſcheem, kurôs ari atrodahs wiswezakajo Greeku ahrſtu mahzibas, kuri pa leelakai dalai ſmehla ſawas ahrſtu ſinibas no wezajeem Egipteeſcheem. Wiſjaunakajôs laikôs ir nu ſchee tuhkſtoſchus gadus wezee rakſti iſpehtiti un zaur to nu ſkaidri ſina, zik daudſ Egiptes ahrſtes winā ſirmā pagahtnē ſinajuſchi no ahrſtibas un zik daudſ wini ſchinî ſinā paſpehjuſchi. Egipte bij preeſteru walſts, tà tad ari wiſa dſihwe un domas groſijahs ap tizibas noſihmejumeem, un, ſaprotams, ari wiſi ahrſtes ſchè peedereja weenigi pee preeſteru ſchkiras.

Pehz preeſteru domahm ſpehleja pee wiſahm ſlimibahm kahda augſtaka wara leelu lomu, wini mahzija, ka ſlimneekā launi gari eegahjuſchi un nu tur trakojot; lai nu ſchahdus launus garus iſ apſehſta zilweka iſdſihtu, tas bij ihſti wezu laiku ahrſtibas uſdewums. Pariſê atrodahs kahds wezo Egipteeſchu pihlars, uſ kura ſkaidri aprakſtita kahda brihnumu-ahrſteſchana, kuru ap 1260. gadu iſdarijis kahds Kunſu deewekla preeſteris. Scho preeſteri bij kehninſch Ramſes XII. noſuhtijis lihdſ ar deewekla tehlu uſ Boktanu Aſijā, lai tur dſeedinatu kahda Aſijas kehnina meitu. Uſ pihlara nu wehl ir ihpaſchi aprakſtits, kà launais gars, kurſch augſto ſlimneezi bij apſehdis, eſot paſemigi klanidamees iſ ſlimneezes iſbehdſis, tiklihdſ tas ſpehzigà deewekla tehlu eeraudſijis.

Lai gan wezo Egipteeſchu ahrſtibas mahkſla pa leelakai dalai nodarbojahs ar launu garu iſdſihſchanu, ſapnu iſſtahſtijumeem un daudſ zitahm noſlehpumainahm leetahm, tomehr Oſiris deewekla preeſteri ari paſina praktiſkus, zaur peedſihwojumeem eewehrotus ahrſteſchanas lihdſekſus. Slawenais Egiptes ſenatnes pehtitajs Ebers atradis daudſ uſ ſawada papihra rakſtitu ahrſtibas ſinibu rakſtu, iſ kureem muhſu laikôs ir eeſpehjams, iſpehtit Egiptes ahrſtu praſchanu. Schee rakſti ſino plaſchi par praktiſku ahrſteſchanas mahkſlu; tanîs ir ſmalki aprakſtits, kà daudſas ſlimibas ahrſtejamas, it ihpaſchi kà dſeedinamas jaw no wezwezeem laikeem tè ploſoſchahs azu- un ahdas-ſlimibas, norahdits, kà pa ſlimibas laiku jadſihwo, un ari daſchas ſahles ir uſdotas, kuras jaleeto.

Ari anatomiju jeb zilweka ſaſtahwa ſinibu wezee Egipteeſchi prata; ſcho praſchanu wini buhs gan peeſawinajuſchees, ſawus miruſchos uſſchkehrſchot un eebalſameerejot, bet ihpaſchi wini ſmalki paſina koſmetiku jeb lihdſekſus, kà war meeſas krahſchnumu uſturet un weizinat. Schinî mahkſlā bij Egiptes ahrſtes pahraki par wiſeem ziteem wezu laiku ahrſtehm, ari pat wehl tad wini bij ſchinî ſinā ſlaweni, kad ſiniſki iſglihtotee Greeku ahrſtes bij ſen ſlimibu paſihſchanā un dſeedinaſchanā wineem pahraki. Tos paſchus lihdſekſus preekſch meeſas un ſobu kopſchanas, kurus iſleetaja ſkaiſtahs ſeeweetes Memfis un Tebenes pilſehtâs, lai ſaweem kungeem un pawehletajeem labaki patiktu, leetaja tuhkſtoſch gadus wehlaki ari Romas paſauleswalſts keiſareenes un zitas augſtas kahrtas kundſes. Schos krahſchnuma lihdſekſus winahm eewehleja ſchahdi tahdi koktu-ahrſtes, kuri leelijahs, ka wini weenigee ſcho mahkſlu eſot mantojuſchi no Iſis deewekla preeſtereem Egiptê, un ja pat ſchodeen kahds kemiks eeſpehtu iſ ſcheem wezeem rakſteem iſdibinat, no kahdahm dalahm ſchee debeſchkigee krahſchnuma lihdſekli faſtahwejuſchi, „zaur kureem tapa ahda tik krahſchna kà ſelts un ſilonu ſobukauli, debeſchkigā ſwaigſchnu ſpoſchumā mirdſedama", tad ari muhſu ſcha laika ſkaiſtules nekawetos, ſcho lihdſekli kahrigi iſleetat.

Juhras tirdſneezibai uſplaukſtot, peeſawinajahs wezee bagati apdahwinatee Greeki it weegli ari Egiptes ſinibas, un tahs jo uſzihtigi un ſekmigi kopa.

Wiſpirms ari tè ſtahweja ahrſtiba tuwā ſakarā ar tizibu jeb religiju. Asklepios, Apollona dehls, bij ahrſtibas deews; wina tempelds jeb deewunamôs atradahs pa leelakai dalai plaſchas ſlimnizas. Schee tempeli bij taiſiti augſtâs, weſeligâs weetâs, tihru awotu tuwumā, un ja kahds ſlimneeks tik pee Asklepioſa deewa altara guleja, tad tuhdal zereja, ka ſlimneeks brihniſchkigi tapſchot iſdſeedinats. Ahrſtibas mahkſlas noſlehpumus mantoja preeſteru familijâs dehls no tehwa u. t. pr., tà ka ar laiku iſzehlahs noſlehpumainas ahrſtu ſchkiras, iſ kuru widus pateeſi ir wiſſlawenakee wezulaiku ahrſtes zehluſchees. To ſtarpā ir ihpaſchi eewehrojams ſlawenais Hippokrates. Winſch ir wiſâs ſinibu nodalâs ſekmigi darbojees un wiſpirms wehl ſchodeen derigu pamata-likumu nodibinajis, ka weenigi paſchas ſlimibas uſmanigi eewehrojot un apluhkojot warot pareiſu likumu nodibinat, ka tai wajagot buht katrai apſinigai ahrſteſchanai par pamatu. Scha leelà ahrſtes ſlawa iſpaudahs jaw winam dſihwojot pa wiſu toreiſ paſihſtamo paſauli. Winſch mira 377. gadā preekſch Kriſtus dſ. Teika ſtahſta, ka uſ wina kapakmena apmetees weſels biſchu ſpeets, ar kuru medu warejuſchi ſlimibas dſeedinat.

Kà finams, tad koleras sehrga ari pahrgahjuse uf Parisi; bet zik schim brihscham finams, tad schi nahwigà sehrga wehl naw parahdijusees sawà breesmigà weidà; tikai tas eewehrojams, ka koleras slimneeki parahdijuschees gandrihs wisâs Parises ahrpilsehtâs. Kà wisur, tà ari schè, ar koleru saslimst laudis, kas peeder pee nabadsigakeem eedsihwotajeem un pee tam dsihwo tahdâs weetâs, kas jo neweseligas. Starp karapulkeem ari atgadijuschahs diwas saslimschanas. Pilsehtas pahrwalde no sawas puses wisu dara, lai koleras isplahtischanas waretu apspeest.

No Kihnas naw nekahdas skaidras sinas nahkuschas uf Franziju, tomehr daschas awises sino, ka starp Kihnas waldibu un Franzijas waldibu atkal sahkuschahs sarunas par meera salihgschanu. Franzijas swarigais prasijums esot tas, ka Kihneeschi atstahtu Tonkinu un ta nahktu pilnigi Franzijas rokâs. Franzijas waldibà, kà kahda Franzijas awise sino, esot schim brihscham diwas partijas. Weena partija gribot, lai ar leelaku kara-spehku drihs ween aisdsihtu Kihneeschus if Tonkinas; otra partija atkal gribot, lai senakais nolihgums ar Kihnu tiktu spehkà usturets.

Eekschsemes sinas.

Wisaugstakais Ukass nosaka, ka Widsemes un Kursemes gubernu prokuroreem janem diwi beedri jeb palihgi, eekam Kursemè un Widsemè ir eewestas meerateesneschu eestahdes, un ka Widsemes un Kursemes gubernu prokuroreem atlauts saweem beedreem nodot sawa amata darischanas tà sewischkâs leetâs, kà ari pa sawu aiszeloschanas laiku.

Augstee Weesi, kas bija atbraukuschi uf Pestitaja katedrales eeswehtischanu, pa leelakai daksai pirmdeen atkal aisbrauza projam. Sinoda wirsprokuroram, ihstenam geheimrahtam Pobedonoszewam, projam brauzot, schejeenes pareistizigee eedsihwotaji, kà „Rischk. Westniks" stahsta, pasneeguschi Pestitaja swehtbildi un luhguschi isfazit Keisara Majestetei winu wisustizamakahs padewibas juhtas un dsiksko pateizibu par jaunusbuhweto katedrali.

Par gruhteem laikeem dsird wisur suhdsamees, tiklab pilsehtneekus kà ari lauzineekus. Tamdehl ari laikraksti sahkuschi scho loti swarigo leetu pahrspreest. „B. W." schinî leetà raksta schahdi: Awisês beeschi ween sastopamees ar schehloschanahm par gruhteem laikeem, kurds tagad atronahs Baltijas gubernas wispahri un Rigas pilsehta it sewischki. Dsirdot tik suhdsibas un atkal suhdsibas, ka pretschu tirgoschana gandrihs pawisam apstahjusehs. Amatneeks suhdsotees, ka ne-esot pirzeju, kaufmanis, ka ne-esot naudas un leelandelmanis, kas tirgojotees uf ahrsemehm, ka zenas semas un ka truhkst prasitaju. Schehlojotees ari par Widsemes dselszeła truhkumu. Bet ne ween Rigà dsirdot tahdas suhdsibas, bet ari zitâs weetâs. — Schos eemeslus un zehlonus mekledama, Wahzu Rigas awise atron tos muhsu sliktà laukstaimneezibas stahwokli. Ta teekot apspeesta no Seemeł-Amerikas, Riht-Indijas un Kanadas konkurenzes. — „Balss" tam pretim it pareisi peesihme, ka gan esot taisniba, ka schihs semes, pulka kweeschu raschodamas, kweescheem pahrpluhduschas labibas tirgu un ka tadehł kweeschu zenas stipri krituschas. Bet no ta zeeschot wairak deenwidus un widus Kreewijas widi, bet ne tik leelà mehrà Baltijas gubernas. Widsemè raschoja pawisam maf kweeschu un Kursemè tik kahdds apgabalds, kam laba un smaga seme. Tadehł kweeschu semàs zenas pee mums buhschot sajuhtamas tikai masai semkopju daksai. — Bet tadehł ween jaw newarejis eestahtees tahds naudas un pelnas truhkums, tahds tirgoschanas klusums, kahdu tagad manam neween Rigà, bet ari uf laukeem un Widsemes un Kursemes masâs pilsehtâs. Ari semàs linu, malkas un koku zenas to newaretu panahkt, ja bes mineteem zehloneem wehl daschi ziti nepeenahktu klaht. Koku un malkas tirgoschanas klusums tik kahdeem tirgotajeem un koku un malkas pahrdewejeem, kuri pa leelakai daksai dsihwo ahrpus Baltijas, tahlaki Kreewijas eekschsemè, nahktu par skahdi. Bet esot wehl weens zits loti swarigs zehlons tagadejam naudas truhkumam un tirgoschanas klusumam, uf kuru Wahzu Rigas awise naw usrahdijuse. Schis zehlons atronahs semneeku mahju pahrdoschanà. Ta kà kahds suhzeklis (schwams) eesuhkuse wisus masus semneeku kapitalus. Mahjas eepehrkot, mahju saimneeki preeksch pirmajas eemakfas neween ismakfaja agraki eekrahtas naudas summas, bet ari aisnehmahs no ziteem, no radineekeem, draugeem un pasihstameem. Gadskahrtigas maksaschanas preeksch pirkschanas kapitala deldeschanas un wina rentu lihdsinaschanas ari ir leelakas, ne kà agraki rentes nauda. Tadehł, lai waretu ispildit sawus peenahkumus, mahjas eepirzejam neween nawa eespehjams, naudu atlizinat, bet winam jakerahs pee jaunahm aisnemschanahm. Tad wehl nawa ja-aismirst, ka daudſ weetâs semneeki loti dahrgi eepirkuschi sawas mahjas, tadehł ka pirkschanas nauda tika aprehkinata pehz agrakajahm augstahm linu un labibas zenahm. Tapat aif scha pascha eemesla ari rente tikuse stipri uf augschu saskruhweta. Tagad, kur nu zenas stahw semas, ari rentneeki wairs nespehj no mahju eenahkumeem pildit wisus sawus peenahkumus un tadehł teem atkal jakerahs pee naudas aisnemschanas. Un pat teem, kas agrakòs gadòs lehti eepirkuschi sawas mahjas, nu ja-isleeto no mahjas eenehmumeem pahrak palikuschà nauda preeksch jaunu ehku zelschanas un mahju apkopschanas. Tà tad ir gadijees, ka gandrihs wisa pee semneekeem un ziteem semes laudim, kà amatneekeem, mastirgotajeem, krodsineekeem, meldereem u. t. j. pr. sakrahsusehs nauda pahrgahjusi leelgruntneeku rokâs. — Naudas truhkuma dehł un kaudamees ar dascheem dsihwes gruhtumeem, muhsu lauzineeki sahkuschi taupigi dsihwot. Wineem ja-atsakahs no daschahm eegahdaschanahm, daschahm eerasto wajadsibu apmeerinaschanahm. Bet no lauzineekeem dsihwo un pahcteek pa leelakai daksai pilsehtu kaufmani un amatneeki. Tadehł it saprotama leeta, ka pilsehtas tirgotajeem un amatneekeem jazeesch gruhti laiki, kad lauzineeku pirkschanas eespehja masinajahs. Jo no leelgruntneekeem wineem atlez loti masa pelna. Lai gan katrs leelgruntneeks daudſ wairaki tehre, ne kà masgruntneeks, tad tomehr pee tirgoschanas un amatneezibas usplaukschanas wiswairaki isdara pirzeju daudsums.

Rigas un Jelgawas biskaps Donats, kà „Rischk. Westniks" sino, dabujis Wisaugstaki dahwatu sw. Annas ordena swaigsni.

Rigas jaunà katedrale, pehz 8 gadu buhweschanas, nu, kà pilnigi gatawa, ir nodota deewkalposchanai. Swehtdeen isdarità eeswehtischana notika ar seelako sposchumu, weetigo autoritetu, daudſ zitu augstu kungu un daudsskaitigas publikas klahtbuhschanà, pilnigi pehz eepreeksch issludinatàs programas. Bes mitropolita Platona, kas eeswehtischanas zeremoniju isdarija, uf scheem swehtkeem bij atbraukuschi schahdi augsti kungi: if Peterburgas — sw. sinoda wirsprokurors geheimrahts Pobedonoszews un eerehdnis ihstens schtahtsrahts Krischanowskis, walsts kontroleera beedris Filipows un eekschleetu ministerijas wispahrigu leetu departamentu direktors geheimrahts Saïka; if Terbatas — mahzibas apgabala kurators geheimrahts Kapustins; if Kownas — biskaps Sergijs. Jaunais deewa-nams, sawà staltà krahschnumà, ir nu weens ne tikai no Rigas, bet pat no wisas Baltijas lepnakeem nameem. Plahnu ir taisijis architekts Pflugs; nama buhwetajs bija Wilnas gubernas-architekts, akademikis Tschagins. Isdoschanas pee nama pagatawoschanas bijuschas:

par nama buhwi	240,000 rbl.	—	kap.
„ pamata nostiprinaschanu stignajà gruntè	67,049 „	72	„
„ ahriga krahschnuma pawairoschanu . . .	41,353 „	58	„
„ swanu torna peebuhwi	60,163 „	65	„
„ eekschkigu eetaisi bildehm un basnizas rihkeem	140,213 „	87	„
„ basnizas plahneem un daschu daschadas zitas isdoschanas	24,479 „	54	„
Kopà	573,260 rbl.	36	kap.
Tschagins beigàs no dascheem rehkineem atlaida pa wisam	11,756 „	20	„
Atleekahs	561,504 rbl.	16	kap.
Bet schè wehl japeeskaita maksa par Keisara Majestetes 12 dahwateem swaneem	25,719 „	31	„
Tà tad nams maksà pa wisam	587,223 rbl.	47	kap.

Grihdas plaschiba paschà basnizà un uf koreem ir 135 kwadrat-asu leela. Ja uf kwadrat-asi pa 20 zilweku rehkina, tad basnizà ir telpas 2700 zilwekeem. — Jaunà katedrale sauzahs: „Pestitaja Kristus dsimschanas basniza." — Ar winu tagad Rigà ir pawisam 16 pareistizibas basnizas. — Pirmà pareistizigà basniza Rigà stahwejuse tur, kur tagad „Resurses" beedribas nams, Skahlu eelà. Kreewi, pa Daugawu ar Rigu tirgodamees, jaw drihsi pehz Rigas dibinaschanas sahkuschi nomestees Rigà, kur wineem preeksch dsihwoschanas tizis eerahdits tà sauzamais „Kreewu gals", gar tagadejo Kreewu eelu, kas Skahlu eelu ar Sinderu eelu saweeno. Minetà winu basniza — sw. Nikolaja basniza — pastahwejuse lihdſ Rigas eenemschanai zaur Sweedreem 1621. gadà. Drihsi pehz tam ari pats „Kreewu gals" tizis isnihzinats — zaur breesmigu ugunsgrehku, kas plosijahs 21. un 22. majà 1677. gadà. — Lihdſ 1510. gadam, Kreewi bij bes sewischkas basnizas. Schinî gadà Peteris Leelais eenehmis Rigu, pahrwehrta toreisejo luteranu koka basnizu zitadelè par pareistizigu, nosaukdams par Petera-Pawila basnizu; schihs weetà 1786. gadà usbuhweja tagadejo muhra basnizu, kas lihdſ ar to ari tikuse eezelta par katedrali. Ne-ilgà laikà pehz tam radahs tad ari weena pehz otras tahs zitas pareistizibas basnizas. Pehdigà bij Kristus Debess braukschanas basniza, pee Pokrowa kapeem; winà deewkalposchana noteek Latweeschu walodà, wisâs zitâs — Kreewu walodà. — Rigas un wehlak ari wisas Widsemes pareistizigàs basnizas 1715. gadà tika nodotas Pleskawas biskapa pahrsinà. Preeksch scho basnizu wadischanas Pleskawas biskaps 1836. gadà dabuja sewischku biskapu-wikaru (weetneeku). Pirmais biskapswikars bij Irinarchs, otrais (no 1842. g.) — Filarets Gumilewskis, un treschais (no 1848 g.) — Platons Gorodezkis (tagadejais mitropolits). Kad tschetrdesmitòs gadòs zaur Latweeschu un Jgaunu pahreeschanu pareistizibà wikara darba lauks loti isplahtijahs un daschu swarigu jautajumu isschkirschana zaur widus-instanzi Pleskawà gauschi nokawejahs, tad biskaps Platons isgahdaja, ka Rigas biskapa amats tapa atswabinats no Pleskawas biskapa pahrsinas un padarits par patstahwigu. No 1. julija 1850. gada Platons sahka pahrwaldit Rigas un Jelgawas jeparchiju jaw kà patstahwigs biskaps, ar „arkibiskapa" tituli, kuru winsch ihsi preeksch tam bij dabujis. — 1847. gada beigàs, kad Platons atnahza uf Rigu, Rigas jeparchijà bij 38,282 pareistizibà pahrgahjuschu Latweeschu un 68,100 Jgaunu, kopà 100,722 dwehseles; dsimuschu Kreewu bijis 37,494 dwehseles; 1867. gadà, kad winsch Rigu atstahja, pareistizigo skaits bijis jaw 180,846 dwehseku leels, isdalits 149 draudsès, ar 88 pastahwigahm basnizahm. — Mitropolits Platons, dsimis Tweras gubernà, ir tagad 81 gadu wezs. — Wisas schihs sinas, pehz „B. W." tulkojuma, smeltas if kahda sewischka peelikuma, kas „Rischk. Westnika" sestdeenas numuram lihdſ dots.

Rigas palihdsibas beedribas preekschneezibà tika eewehleti: par preekschneeku — D. Diedrichsons, par weetneeku — W. Dombrowskis, par rakstu wedeju — J. Kirschfeld's, par wina palihgu — J. Zukains, par kaseeri — J. Paegle, par wina palihgu — J. Ligger's, par mantas sinataju — P. Jaunosol's, par wina palihgu — R. Salzman's, un par beedru sinataju — R. Zukowskis.

Literariski-praktiskà pilsonu sabeedribà pagahjuscho peektdeenu, spreeschot par strahdneeku dsihwokleem, tika sinots, ka preeksch strahdneeku dsihwokku buhweschanas esot nopirkts kahds gruntsgabals pee Tonka fabrikas, uf wezà lehgerplatscha, 1000 kw.-asu leelumà, par 1 rbl. kwadrat-asi. Namus sahksschot buhwet nahkoschà pawasarî, un rudenî buhschot jaw gatawi. — Tahłak tika spreests par statutu projektu preeksch beedribas, kas grib darbotees ar deenastneeku laboschanas un labklahjibas weizinaschanas jautajumu. Sapulze peekrita projektam un nolehma no waldibas isluhgt wina apstiprinaschanu.

No basara, ko 18. un 19. oktobrî isrihkoja masahs gildes sahlè ewang.-luterisko draudschu palihdsibas kasei par labu, eenahzis 1102 rublu 20 kap.

Keisariskà Augstiba leelkunass Nikolajs Nikolajewitschs Wezakais wasarà beeschi braukaja pa Rigas-Dinaburgas un Tukumas dselszeleem, tamdehł tagad apdahwinajis Rigas-Dinaburgas dselszeła darbu-direktoru B. Bekeri ar sudraba bikeri un ta pascha dselszeła wirsmaschinmeistaru Lehmani un Tukumas dselszeła darbu direktoru Liebrechtu ar sudraba papirosu-dosehm ar Augstà dahwinataja wahrda burteem.

Zaur Keisariskahs Widsemes semkopibas beedribas gahdibu un peepalihdsibu, 24. dezembrî 1881. g. semkopibas departamentam tikuschi preekschà zelti statuti preeksch Rubenes, Salazes, Madleenas un Smiltenes-Palsmanes-Aumeistereenes-Gaujenes

---

Pamasam atstahja Greeku ahrstes religisko pamatu, tomehr wini ustureja sawà starpà ihpaschu sabeedribu, un katram ahrstem, kuru schinî sabeedribà usnehma, wajadseja ihpaschu swehrestibu nolikt. Mahzeklus, kas scho ahrsteschanas-sinibu kahroja eemahzitees, wispirms zeeschi pahrbaudija, pirms wezee meistari winus mahzibà peenehma. Slaweni pasihstamus ahrstes peenehma daschas walstis sawà deenestà, teem maksaja eewehrojami leelu algu un winus tureja augstà godà. Wiswairak wini eetaisija eelas malà masu boditi, kurà ari atradahs winu apteeka un operazijas istaba. Sahlu-podini, schrepu radsini, naschi un ziti ahrstu greeschamee rihki stahweja uf plaukteem salikti, meistars pats tè sagatawoja weenkahrschahs sahles un peenehma augstako kahrtu slimneekus, kamehr semakahs kauschu schkiras ahrsteja wina palihgi, kuri pa leelakai daksai bij wehrgi. Greeku ahrstes drihs ween sahka meklet austruma un reetruma walstis, ihpaschi kad slaweni filosofi nehmahs ar ahrstibu nodarbotees un to sinifki nodibinat. Perseeschu kehnini tureja sawâs pilîs dahrgi aismaksatus Greeku ahrstes, katrs pat masakais Asijas waldneeks kahroja padomu un palihdsibu slimibâs dabut no Hellenu ahrsteem. Jaw 219. gadà pr. Kristus ds. apmetahs Romà kahds Greeku ahrste, wahrdà Arkagatus. Ari schè ahrstibas mahksłu wispirms isdarija preesteri, bet wineem scho amatu pamasam sahka atnemt daschi wehrgi un ziti brihwi zilweki, kuri wisi isleetaja gandrihs weenas un tahs paschas sahles daschadâs slimibâs. Bet tiklihdſ minetais Greeku ahrste tè atnahza, tad iszehlahs teescham nemeeri lihdsschinigo ahrstu starpà.

Arkagatum laimejahs daschas slimibas pamatigi dseedinat, tà ka wina slawa ihsà laikà isplatijahs tahlu jo tahlu, katrs, nabags un bagatais, wisi speedahs wina bodelî. Wina zeeniba sneedsahs pat tik tahlu, ka tam dahwaja Romeeschu pilsonu-teesibas, kas tanî laikà bij nedsirdeta augstzeeniba, ko kahdam sweschsemneekam parahdija. Winsch ahrsteja ar tahdu nopeetnibu, ka nedſ nascha, nedſ pat sarkani nodedsinatas dselses pee tam netaupija, tà ka slimneeki no ta pamasam atrahwahs un tikai nepeezeeschami wajadsigòs atgadeenòs nahza pee wina padoma prasit. Romeeschu kaudis winu nosauza par „meesneeku", kas bes kahdas schehlastibas slimneekus graisot un dedsinot. — Dabujuschi sinat, kahdu slawu Arkagatus eeguwees, atsteidsahs wehl daudſ ziti Greeku ahrstes uf Romu, zeredami tapat leelu godu un zeenibu eeguht. Wini newareja deesgan katram eestahstit, zik schee esot gudri ahrsteschanas mahksłà, tà ka wini pehdigi pee kaudim nahza neslawà. Pat zeetais Kato rakstija sawam dehlam: „Es Tew aisleedsu leetot Greeku ahrstes. Eewehro labi manus wahrdus: Ja sweschà Greeku tauta mums ari nahkotnè sawas sinibas suhtihs, tad pee mums nekas nelaimesees, wiss samaitasees, ihpaschi ja winu ahrstes pee mums nahks, jo tee ir saswehrejuschees, muhs ar sawahm sahlehm nonahwet!"

(Turpmak beigums.)

Kahds wahrds par Rigas Latweeschu amatneeku palihdsibas beedribas krahschanas un aisdoschanas kasi.

Jaw wairak gadus atpakal Rigas semakahs un masak turigakahs kauschu kahrtas bij domajuschas un puhlejuschahs isgahdat no Augstas Waldibas krahschanas un aisdoschanas kases statutu apstiprinaschanu; wiswairak un ari sekmigaki pee scha noluhka zaurweschanas ir strahdajuse Rigas Latw. amatn. palihdsibas beedriba. Schihs beedribas lozekli bij eewehrojuschi un atsinuschi, ka semakahm un masak turigakahm kauschu kahrtahm ir gauschi gruhti, jeb pawisam ne-eespehjams, preeksch sawu weikalu weizinaschanas wajadsigo naudu aisnemtees, kà ari sawu suhri gruhti pelnito padominu droschi un derigi noguldit. To eewehrodama, Rigas Latw. amatn. palihdsibas beedriba sastahdija krahschanas un aisdoschanas kases statutus un eesneedsa Augstai Waldibai dehł apstiprinaschanas.

Kases statuti tika 20. febr. 1883. gadà no finantschu ministerijas apstiprinati un kase wareja sawu darboschanos ussahkt 27. aprilî 1883. g. Eesahkumà naudas palihdsibu kasei pasneedsa winas dibinataja Rigas Latw. amatneeku palihdsibas beedriba, noguldidama tanî daschus tuhkstoschus rublus, wehlaku tika ari no ziteem noguldijumi eemaksati, tà ka gada laikà kases pahrwaldischanai bij ustizeti wairak par 70,000 rbł.

No kases sekmigahs darboschanahs ir redsams, ka ta sawà jaunajà gadà ir eewehrojamu soli uf preekschu spehruse, daudseem pee winu weikalu darischanu weizinaschanas ar naudas aisdewumeem palihdsedama, kà ari beedreem uf winu dalibas naudu 19% diwidenda ismaksadama. Pirmais kases darboschanahs gads rahda, ka winas nahkamiba apdroschinata.

Zaur schahs kases dibinaschanu ir panahkts, ka ari Rigas masakturigee eedsihwotaji war dabut preeksch sawu weikalu paplaschinaschanas naudu pret masahm prozentehm aisnemtees, kà ari atleekoschu naudu droschi un derigi noguldit. X.

„No Betlemes lihdſ Betanijai."

Pehdigas basnizas-gada nedelas peedsihwojam. Atwentes laiks drihsumà gaidams. Tat leekahs, ka nebuhtu newajadsiga leeta, kristigas draudses wehribu greest uf kahdu grahmatinu, kas ihsten deriga mahjas pahtarôs, lai to zaurlasitu no weena gada atwenteem lihdſ nahkoscha gada atwenteem. Schi grahmatina pehrnajà gadà kristigahm Latweeschu Ew. Lutera draudsehm par tizibas apstiprinaschanu pasneegta uf muhsu tehwa Martina Lutera 400. peedsimschanas deenas peeminu, kà mahjas grahmatina no zeeniga sirmgalwja: Dsehrbenes-Drustu mahzitaja A. W. Keussler sem wirsraksta: „No Betlemes lihdſ Betanijai". Uf katru gada swehtdeenu jeb swehtku deenu nolikti tikpat kahds ewangeljuma gabals, kà kahda dseesmina no dseesmu grahmatas. Kad deewabihjigs nama-tehws ar saimi un behrneem swehtdeenàs un swehtkòs pehz schai grahmatai peelikta rahditaja Deewa wahrdus tur', tad iknogadà wisus 4 ewangeljumus buhs islasijis.

Leelaka scho grahmatinu dala jaw pehrnajà gadà ispahrdota, bet tad wehl atleek masums, kas dabujams Rigà, Kymmela kunga grahmatu bodè. Maksa ir: 30 kap. f. un eenahkschana nospreesta Walmeeras kurlmehms skolai par labu.

—t.

Saimneezibas padomi.

Lihdseklis pret dseltenu weschu. Pehdejam silumu uhdenim jeb stehrkelei wajaga peeleet kahdu maisijumu, kas sastahw if trijahm dalahm stipra spirta un weenas dalas terpentin-elas, un proti uf weena spaina uhdens jalej diwas karotes no scha maisijuma. Zaur to top wescha itin balta, wehl baltaka, neka kad to ar kloru balina. Schis lihdseklis weschai ir gluschi neskahdigs.

sara beedribahm. Schee statuti esot schinî gadâ 23. martâ no Domenu ministra apstiprinati un 5. oktobrî no Widsemes gubernatora kga Widsemes semkopibas galwas beedribai nosuhtiti.

Par Widsemes kreditbeedribas wirssekrataru, atkahposchos barona Tiesenhausena weetâ, eezelts N. v. Klots, lihdſ schim pirmais sekretars Latw. eezirkna direkzijâ.

Lopu-eeweschanas aisleegums no Jgaunijas Widsemê esot tagad no Widſ. Gub. waldes atzelts, tamdehk ka leesas sehrga beigusehs.

Walkâ, kâ weetigais „Anzeigers" sino, dibinajahs „sarubeedriba preeksch lopu aisstahweschanas Walkâ." Konzesija no Widsemes gubernatora preeksch tam dabuta 12. oktobrî.

Lugaschu sawstarpigâs ugunspalihdsibas beedribas statuti 29. septembrî apstiprinati no eekschleetu ministerijas.

No Krisburgas draudses. 24. augustâ bij Grabaschu mahjâ eebraukuschi diwi sagli. Welti ispuhlejuschees, klehtî eelaustees, tee negribeja tomehr tukschâ braukt mahjâ, tamdehk weens no wineem gahjis aitu kuhtî, kahdu aunu nospert, kamehr otris palizis pee sirga. Diwus aunus jaw wahgôs eeguldijuschi, bet trescho guhstot tizis pats kehrajs sakerts. Gan saglis stipri preti turejees, tomehr wiſs welti, tas tizis pahrspehts un droschâ weetâ nolikts. Otris saglis, pee sirga stahwedams, manijis ka nu wairs labi ne-esot, tamdehk issweedis ahtri safeetos aunus is wahgeem un laidis aulekscheem mahjâ. Tomehr sakertais beedris winu usdewis par lihdswainigo un tâ tad ari scho apzeetinaja, kaut gan tas stipri leedsahs, jo pee wina atrada ari otrâ beedra swahrkus, kurus tas bij wahgôs atstahjis, lai waretu aunus weeglaki sakert. Meera-teesa nospreeda pirmajam saglim 3 mehneschi, bet otrajam, tamdehk ka tas bij sawu sirgu preeksch tam dewis, 5 mehneschus zeetuma soda. Abi blehschi atrodahs tagad Dinaburgas zeetumâ. Sbrg.

Rammas pagastâ, Siguldas dr., H. v. Hübbenet kgs pahrdewis 4 semneeku zeematus, kopâ 82 dahld. leelus, dahlderi zaurmehrâ par 211½ rbl.

Rabes pagastâ, Limbaschu draudsê, J. A. v. Siewers kgs pahrdewis 16 semneeku zeematus, kopâ 427½ dahld. leelus, dahlderi zaurmehrâ par 212½ rbl.

Zehsis. 5. oktobrî bijuse Zehsu aprinka muischneeku sa-eeschana. Spreests tizis, kâ „L. A." sino, pahr Zehsu aprinka wehstulu pastu. Esot nospreests, no jauna gada sahkot wisas wehstules un suhtijumus sanemt zaur Zehsim ween, un ne wairs ari no Stukmanu dselszeka stanzijas, jo aprinkim isnahzis pa dahrgi, pasti no diwahm weetahm sanemot.

Is Kahrsdabas, Zeswaines dr., „L. Aw." sino, ka nakti us 24. sept. sch. g. nodedsis Uhsinu krogs. Wezajam krodsineekam bijis tai deenâ no kroga ja-iseet. Jaunajam krodsineekam tas nelahwis eewilktees, tâ ka tas gahjis schehlotees pee draudses-kunga. Bet kamehr tas brauzis, tikmehr krogs nodedsis. Domajot, ka wezais krodsineeks to nodedsinajis, jo deenu preeksch tam bij wisas mantibas iskrahmejis un ihsi preeksch degschanas atradees stedelê, no kureenes sahzis degt.

Is Lubahnes raksta „B. W.", ka tureenes un Meiranu meschôs eesogotees Witebskeeschi breeschus medit. — Schinîs deenâs tur bijuse sawada mediba: kehruschi kahdu P. K., kas is Rehseknes zeetuma ismuzis un pa wasaru usturejees Meiranu meschâ. Tadehk 15. un 16. oktobrî tschetri Rigas schandarmi un weens polizists lihdſ ar Meiraneescheem raudsijuschi to sakert, bet saguhstijuschi tikai laupitaja mihkako kahdâ seena schkuhnî, bet pats ismuzis.

Kursemes gub. karaklausibas kommisija islaiduse rakstu wisahm pagastwaldehm, pilsehtu un meestu polizijahm, pilskungeem un aprinka kara-klausibas kommisijahm, tanî atgahdinadama, ka pagastwezakeem jaluhko us to, ka eesauzamee rekruti pa nemschanas laiku isturetos kahrtigi un meerigi. Usweschanahs sinâ nedroschos rekrutus us pagastwezako sinojumu kara-klausibas kommisijas neatlaidischot mahjâ, bet tuhlit nosuhtischot peenahkoschâ pulkâ.

No Mednes, Dobeles aprinkî. 9. augustâ tur nomiruse, kâ „L. Aw." sino, baronese Amalija zum Berga jkundse, kuru wiſs pagasts, jauns un wezs, augsts un sems apraudot, jo bijuse ihsta mahte wiseem slimneekeem, atraitnehm, sehrdeenischeem un nabadsineem. No pat jaunahm deenahm lihdſ winas schkirschanahs brihdim wina ne-apnikuse labu darit, neskatidamahs nemaſ us kahrtu un tautibu.

Bauska. Waldiba apstiprinajuse preekschlikumu par tilta buhwi pahr Muhses upi.

No Kuldigas raksta „Tehw.", ka Latweeschu Sadraudsigahs beedr. preekschneeks Abolta kgs newalas dehl atteizees no preekschneeka goda. Preekschneeziba nodota weetneekam. Awise peemin ar preeku, ka ari augstaki mahziti wihri — tauteeschi — sahkot peedalitees par Sadr. beedr. lozekleem. Adwokats Getlers, kas ari Rigas finibu-kommisijâ lozeklis, eestahjees beedribâ un lihdſ ar winu ari ziti kungi.

Narwas pilsehtas galwa, barons Hahns, kâ „Eesti Postimees" raksta, atteizees no amata, ko pilsehta gauschi noschehlojot, jo winsch loti ruhpigi ispildijis sawu amatu un par to nenehmis nekahdas algas, bet wehl dahwinajis pilsehtai 25,000 rbl. wehrtu ihpaschumu.

Jgaunija. Kirisaras apgabalâ, Pekera draudsê, aitas breesmigi krihtot ar aknu kaiti.

Rewele. Pulks Jgaunu (82 pee-auguschi un 26 behrni) nakti us 17. oktobri aisgahja us Suchum-Kaleh.

Peterburga. „Peterburgas Listoka" redakzija ne-ilgi atpakal wisprastakâ sinâ wajata un sapehrta. Sestdeen, 20. okt. ap plkst. 4 pehz pusdeenas redakzijâ nonahzis milsigs tehwinsch, leelu rungu rokâ un zepuri galwâ. Beskaunigâ, bahrgâ balsî tas teizis, ka gribot awises redaktoru runat. Isnahzis N. A. Skrobotows un jautajis, ko sweschneeks wehlotees, bet tehwinsch winam tuhlit eeschahwis par ausi, teikdams: „Kas man ar jums daudſ ko runat, mani isskaidrojumi loti ihsi." Pa tam wehl ziti sweschneeki eeradahs, kleegdami: „To blehdi wajaga nosist!" Rungas mehtajahs us wisahm pusehm un draudejumi bija dsirdami. Pascham redaktoram pehdigi laimejahs zaur logu issprukt us jumta un tad nolehkt semê. Bet nu nemeerneeki sahka sist un dausit atlikuschos redakzijas lozekkus. Pehdigi tee gribeja atkal aiseet, bet durwis bij pa to starpu no ahra puses aisslehgtas un polizija klaht. Tschetrus apzeetinaja, tik weens ismuka. Eemeslu tahdam negehligam usbruzeenam dewis pahrspreedums par kahdu teesajumu meera-teesnescha preekschâ, kur usbruzeena waronis, kahds Kaukasijas knaſs, spehlejis leelako lomu. Schis Kaukaseeschu knaſs par to raudsijis atreebtees. Saprotams, ka tagad par to dabuhs peenahzigo pelnito sodu.

Taukas apgaismoschanas ministerija walstspadomei eesneeguse luhgumu, preeksch sinisko eestahschu paplaschinaschanas Terbatas uniwersitetei nahkoscham gadam atlaut 25,000 rbl.

Maskawas pilsehtas walde weetigai uniwersitetei dahwajuse leelu gabalu no tâ sauzamâ „Jumprawas lauka", 457,000 kwadratasis, kur usbuhwet leelskas klinikas.

No Derowas un Koloma puses, Nowgorodas gub. Muhsu semkopjeem schis gads ir gruhts gads. Jk katris preezajahs, sawu sehklinu semê guldot, ka ar augleem wina puhlini un sweedri tiks atmaksati, kâ lihdſ schim arweenu bijis; bet schogad, deemschehl, tas gluschi otradi bij japeedsihwo. Agrahs rudens naktsfalnas pee muhsu laukeem un dahrseem ir tahdu robu taisijuschas, kursch naw aismirstams. Kartufeli, sirni, meeschi un ausas, kâ ari daschi dahrsa raschojumi ir apsaluschi. Tagad pa leelakai daksai pee mums naw sehklas. Tas pats, kas iskults, ir tikai pelus un sehnalas, no graudeem naw ne wehsts. Nu naw ne sehklas ne maises. Pee wisa ta ir pelnas newar nekur atrast, ka waretu dsihwot un pahrtikt. Zitus gadus, lauku darbus beidsot, wisur wareja darbu dabut, gan pee stanzijahm, gan upmalehm, gan meschôs un fabrikâs; bet schogad tur jaw wiſs darbs tapa padarits pa wasaras laiku no Kursemneekeem, kuri daudſ bij no jauna is sawas dsimtenes atnahkuschi. Tâ tad wiſi darba un pelnas awoti ir issmelti, kas tagad muhsu rokpelneem daudſ ruhpes dara. Kaut jel us preekschu padoms rastos! — Ja ne, tad bads ir tuwu. Sehjas gan schoruden' isskatahs labas, jo laikâ wisu wareja apstrahdat. Lopu baribas turpretim ir schogad pahr pahrim deesgan. Reti kad sahle tâ augusê, kâ schogad. Lankâs un uhdenu weetâs gan daudſ maſ ismirka, jo uhdens ilgi guleja wirsû. Wehl daudſ plawas schur un tur palikuschas nepkautas. Behdigs rudens semkopim. Lai Deews liktu preezigaku pawasari peedsihwot! Sinotajs.

No Kolomas, Nowgorodas gub., mums raksta: 30. augustâ notika pee mums behdigs atgadeens. Minetâ deenâ isgahja jauns zilweks, Ansis Steinarts, ar kreetni peelahdetu flinti us wilku medibu, kuri netahlu bij apmetuschees un apkahrtnê baschus mahju-lopus saplehsuschi. Tehws winam gahjis lihdſ, bet drihſ atkal pahrgahjis mahjâ. Pehz kahda brihscha isdsirdis lihdſ ar ziteem mahju laudim meschâ dobju schahweenu, bet pee tam neko launa nedomajuschi, zeredami, ka dehls buhs meschâ schahwis. Pehz kahdas pusstundas winsch eeraudsija breesmigu skatu: wina dehls pahrnahza loti lehneem soleem no mescha, pliks, noplehstahm drehbehm, leelu wahti sahnôs, wispahri asinim aptraipits, puspagihbis. Winsch bij meschâ tik nelaimigi kritis, ka flinte bij atsprahguse un wiſs leelais schahweens lihdſ ar prapjeem eegahjis labôs sahnôs un tad kruhtîs. Gan atweda dakteri, bet wairs newareja neko glahbt; winsch treschâ deenâ nomira breesmigâs sahpês.

— Preezajos, ka waru saweem zeeniteem lihdstauteescheem no Kolomas pawehstit preezigas sinas par Latwju zenteeneem Kreewijâ. Laikrakstôs top daudſ un daschadi apgabali eewehroti un pahrrunati, bet no muhsu puses loti maſ, tomehr tamdehk ne-esam nebuht meerigâ gara meegâ snauduschi, bet ne-apnikuschi puhlejuschees, lai nepaliktu attihstibas sinâ ziteem Latwju apgabaleem pakal. To apleezina 2. septembrî no Kolomas Latweescheem isrihkotee dseedaschanas-swehtki sakumôs, kahda saimneeka, Einemana kga jaukajâ birstelê. Waru pateesibâ sazit, ka Kolomeeschi nebij puhlinus taupijuschi gan dseedaschanâ mahzidamees, gan paschus swehtkus jauki isrihkojot. Tautas-dseesmas, us tschetrahm balsim dseedatas, gan jauktâ gan ari wihru-korî, eepreezinaja patihkami klausitaju sirdis. Abus korus wadija skolotajs Schlaga kgs. Lihdſ ar dseesmu skanahm jautrinaja swehtku weesu preekus is 20 wihreem sastahwoschâ kara-musika un zilaja weegli jo weegli seltainischu un bahlelinu kahjinas dantschu rinkî. Ari par jauku apgaismoschanu bij gahdats; kahdas 300 lampas daschadâs krahsâs apgaismoja it burwigi jauko wakara krehslu. Swehtku weeta bij mejahm, saku staipekleem un pukehm jauki isgresnota. Pahr koschi isgresnoteem ee-eeschanas wahrteem bij weenâ pusê lasams: „Sweiki!" un otrâ pusê, warawihksnes apaliskâ rindâ: „Brihwiba, pateiziba, zeriba," beidsot apakuma rinkî stahweja: „Deews, sargi Keisaru!" Swehtku weetâ nonahkuschi, Schlaga kgs atwehra swehtkus ar sirsnigu runu, kurâ issazija dsili sajustu pateizibu muhsu schehligeem Waldineekeem, kuri muhs darijuschi brihwus un ka muhsu nahkamiba ari paleek labâ zeribâ, ihpaschi ja paschi zentisimees tahdi buht, kas dod Deewam, kas Deewam peeder un Keisaram, kas Keisaram peeder. Tad tapa nodseedata latwiski un Kreewiski Kreewu tautas-himna. Pee swehtku preekeem peedalijahs ari daudſ muhsu Kreewu kaiminu. Laiks bij wisu deenu loti jauks un paschi swehtki notika ihsti kahrtigi. Tapehz pateiziba isrihkotajeem, kas mums tê Kreewijâ tahdus jaukus, newainigus preekus isgahdaja un zeru ka ari us preekschu, kad tschaumala pahrkosta, kodolu lehtaki nahksees islobit.

Kahds swehtku weesis.

Kijewa. Weliki Prituki sahdschâ bijuschi diwi semneeki leeli dsehraji. Abi redsedami, ka labi ne-ees, ja tâ us preekschu dsihwos, tee nogahjuschi pagastwaldê un tur teesas wihru klahtbuhtnê weens otru kreetni nomisojuschees rihkstehm. Tad aisgahjuschi meerigi mahjâ un nu wairs nedserot.

Orlas gubernâ, Jelez-pilsehtas apgabalâ, lopu baribas truhkuma labad eesahkuschi nonahwet sirgus. Tâ sauzamôs Lepikin-kalnôs bijuschi nosweesti ap 2600 nodihratu sirgu.

Is Grodnas gubernas „Now. Wr." raksta, ka daudsâs weetâs jauneewestahm swehrinato teesahm esot gruhts zihninsch ar weetigeem Schihdeem. Kad kahds Schihds teekot apsuhdsets, tad wiſi Schihdi raugot wiseem lihdsekleem apsuhdseto attaisnot; wini puhlejotees ar naudu nopirkt leezineekus un swehrinatos, un ja nauda nelihdſot, tad leetojot draudus un tos ispildot, mahjas nodedsinadami u. t. pr.

Kaukasijas reetruma dalâ (gar Melno juhru), mehginajuschi tehjas kruhmu audsinat. Mehginajumi loti labi isdewuschees.

Is Rigas.

Brihdinajums. „Ztga f. St. u. L." sino, ka pehdejâs deenâs notikuschas beeschas saslimschanas zaur laschu ikru baudischanu; ikri bijuschi pirkti us tirgus. Domajams, tas notizis zaur to, ka ikri, lai isskatitos jauni, bijuschi krahsoti ar anilinu.

Usbrukums. B. kungs, kâ „Ztga f. St. u. L." sino, peektdeenas wakarâ ap plkst. 11 no Peterburgas Ahrrigas dodahs mahjâ us Eekschrigu. No Erasmusa apteekas tam eet pakal kahds bailigs tehwinsch. Pee zirka minetais tehwinsch ussweipj un isskreen diwi ziti, kas nu wiſi kopâ saker mineto kungu un is keschas tam iswelk naudas maku ar desmit rublu gabalu. Kad B. sahk pretotees, tad ar duhri wehl dabon pa sprandu. Palihgâ kleedseenu neweens nedsird. Tad pehdigi winam isdodahs isbehgt.

Usbrukums. Otrdeenas nakti, kâ „Rig. Ztgâ" lasams, melderim W., kas dsihwo Tornakalnâ, brauzot pa dselszeka tiltu, usbruka trihs tehwini, kas to raudsija aplaupit, bet kutscherim isdewahs, sirgu tâ satrambit, ka isdewahs isbehgt.

Sahdsibas. Saldata dehls Mosus Grinsinkels, Jakobschtates-eelâ Nr. 12 darijis sinamu, sestdeen 27. oktobrî pamanijis, ka komodê tam truhzis daschadu seltleetu, 151 rbl. wehrtibâ. — Nakti no 27. us 28. oktobri, 2. gildes tirgotajam Leopoldam Jsermanim, Kalku-eelâ Nr. 30, zaur eelauschanos is schkuhna Fuhrmanu-eelâ Nr. 9, nosagts tamboris, sirgleetas un strenges, 50 rbl. wehrtibâ. — Pirmdeen ap 5 pehz pusdeenas, Rigas tamoschnas kugu pahrluhkam, Wiktoram Stepanowam is dsihwokla, Jelgawas Ahr-Rigas Ambaru-eelâ Nr. 30, pascham mahjâ ne-esot, zaur usmuhkeschanu issagts 1 sudraba enkura pulkstenis, 1 pahris garu sahbaku, 1 pahris wezu bikschu, 1 balts pikejas dekis, 30 rbl. wehrtibâ. — Otrdeenas nakti, atlaistam saldatam Jakobam Wahlei, Aleksandra-eelâ Nr 138, zaur uslauschanu un usmuhkeschanu nosagtas daschadas drehbes, 100 rbl. wehrtibâ.

Sahdsibas. Schihds Josels Lewinsons, kas Dsirnawu eelâ Nr. 21 dsihwo, darija polizijai sinamu, ka Rehseknes Schihds Schlems Tagers, kas pee wina par nakti gulejis, projam eedams issadsis is ne-aisslehgtas komodes selta un sudraba leetas, 120 rbl. wehrtibâ. — Winu peektdeen ap plkst. 7½ wakarâ tirgotajam Aleksandram Danzigeram, Meera eelâ Nr. 14, is ne-aisslehgtas naudas-lahdites issagts lihdſ 300 rbl. naudâ.

Aplaupijums. Isgahjuschas zeturtdeenas wakarâ tuhlin pehz ½8, pee nodeguschâ Wahzu teatra nama, starp Teatra bulwari un Suworowa tiltu gahja trihs dahmas un weens kungs. Tê us reisi kahds tehwinsch tahm usbruhk, nolaupidams paketes, ko nesa. Kahds kungs gan sauzis un swelpis pehz palihdsibas, bet weltigi: polizijas nebijis tuwumâ.

Nedroschiba us eelahm tagad garajôs rudena wakarôs loti wairojusehs. Tâ winas peektdeenas wakarâ ap pulksten pusastoneem Dsirnawu eelâ Nr. 39 dsihwojoschai Gr. kundsei, pa eekschpilsehtas Kaleju eelu ejot, trihs laupitaji usbrukuschi un atnehmuschi ahdas rokas-taschinu, 7 rbl. 50 kap. wehrtibâ, kurâ bijis wairak rublu naudas. Aplaupitâ skali saukuse pehz palihga un skrehjuse laupitajeem pakal lihdſ Jelgawas dselszeka bahnuscham, kur tee pasuduschi. Wisâ tajâ garâ gabalâ nebijis neweena gorodowoja. B. W.

Schaubigeem laudim, kâ „Rig. Ztgâ lasams, nonehma: 1 sudraba behrnu karoti, sihm. „Olga 1869" un 5 sudraba tehjkarotes.

Slihkoni. Otrdeenas rihtu ekurneeka Osolina strahdneeki Grants un Nahtrinsch iswilka is Daugawas diwus seeweeschu lihkus. Slihkones bij abas apkehruschahs un sasehjuschahs padusê aditeem galwas-lakateem. Abas israhdijahs par Pruhsijas pawalstneezehm: weena Wilhelmine Diner, 21 gadu weza, otra Hedwiga Ledig, 19 gadus weza. Paschnahwibas eemesli wehl nesinami.

Ugunsgrehks. Pagahjuschu sestdeen, plkst. 5½ iszehlahs uguns tirgotaja Krügera stallî, Weischu eelâ Nr. 2, pee kam noslahpa diwi sirgi 1500 rbl. wehrtibâ. Zita, zaur ugunsgrehku radusehs skahde wehl naw aprehkinata.

Ugunsgrehks. Swehtdeen pehz pusdeenas, ap pulksten ¼6, not. publ. Kahrka Stamma namâ, leelajâ Sirgu-eelâ, kurpneeku meistaram A. Wilinskim sadega 1 sofa un apdega diwi skapji sahbaku un 2 galdi. Uguni drihſ apspeeda. Skahde neleela, un ta jazeesch Baltijas ugunsbeedribai.

Ugunsgrehku statistika. Oktobra mehnesî sch. g. tapa Rigas pilsehtâ 9 reisas ugunsdsehsejî pehz palihdsibas swaniti un tikpat daudſ ari bij ugunsgrehku. To starpâ bij 3 „leeli", 2 „wideji" un 4 „masi" ugunsgrehki. 8 reisâs palihdseja uguni dsehst tik kahda daka no pastahwigeem un labprahtigeem ugunsdsehsejeem un tik weenâ paschâ reisâ isgahja wiſi ugunsdsehsejî palihdsibu sneegt. Wiswairak ugunsgrehku bij Maskawas pilsehtas dakâ, proti 4, un tanî laikâ starp pulkst. 12 naktî lihdſ plkst. 6 rihtâ dega tschetras reisas.

—y.

Drukas misejums. Pee raksta „Rekruschu laikam" nodrukajot is pahrskatischanahs aismirsts peeminet, ka schis teizamais raksts nemts is „Balss", kur N. Widsemneeka kunga raksts pa preekschu bija nodrukats. Red.

Atbildes.

Ch. H. — K. Loti pateizamees par laipno peesuhtijumu, kuru jaw schinî numurâ lasisseet. Sawadu eemeslu dehl wajadseja aprakstu drukâ pa-ihsinat.

D. Kr. — J. Nihmite, us kuru ta sihmejahs, pa daudſ nowezojusees. Red.

Deewa-kalposchana Rigas basnizâs.

Swehtdeenâ, 4. nowembrî.

Jehkaba basnizâ:	Spred.	plkst.	10	wahz. mahz. Holst.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera basnizâ:	„	„	10	Dr. Lütkens.
	„	„	6	mahz. Poelchau.
Domes basnizâ:	„	„	10	sup. Jentsch.
	„	„	2	mahz. Keller.
Jahnu basnizâ:	„	„	9	wahz. mahz. Gaethgens, Wahzu behrnu eeswehtischana.
	„	„	2	latw. mahz. Walter.
Gertrudes basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Hilde.
	„	„	2	latw. mahz. Schilling.
Jesus basnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Bergmann. Latw. behrnu eeswehtischana.
	„	„	2	wahz. mahz. Müthel.
Mahrtinu basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Kühlbrandt.
Trihsween. basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Fromm.
Reformirtes basnizâ	„	„	10	mahz. Iken.

Tirgus sinas.

Maksâ par	puhru rbl.	puhru kap.	pudu rbl.	pudu kap.	podu rbl.	podu kap.	mērgu rbl.	mērgu kap.
Kweeschu	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudsu	—	—	—	92	—	—	—	—
Meeschu	—	—	—	95	—	—	—	—
Ausu	—	—	—	79	—	—	—	—
Linsehklu	—	—	1	70	—	—	—	—
Kartupelu	1	—	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	—	6	60	—	—
Labu silku	—	—	—	—	—	—	28	—
Prastu silku	—	—	—	—	—	—	10	—
Rupjas sahls	—	—	—	70	—	—	—	—
Smalkas sahls	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dselss	—	—	—	—	—	—	—	—
Reipu dselss	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 31. oktobrî 1884.

Papihri.	makſ.	prasija.
Pusimperials	7,1	8,4
5% bankbiketu 1. islaidums	98⅝	98⅞
5% „ 5. „	97¼	97½
5% inskr. 5. aisnehmums	96½	—
Austruma isnehmums no 1877. gada	94¾	95
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	219¾	220
2. „ „ „	207¼	208
Rib.-Bolog. dselszeka obl. 2. aisnehmums	—	117
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	142⅞	—
Odes. pilsh. hipoteku bankas 5½% obligazijas	—	—
Kreew. sem. kred. 5% lihlu-sihmes	144	144½
Charkowas semst. 6% lihlu-sihmes	94½	94¾

Jaunakahs sinas.

Aisrahdam wehl reisi uf Rig. Latw. teatra israhdehm riht, swehtdeen, 4. nowembrî un otrdeen, 6. nowembrî. Schihs israhdes ir ihpaschi eerihkotas, lai lauzineeki, rekruschi waretu godigi laiku pawadit.

Rigas Hipoteku beedribas preekschâ stahdijums, beedribas statutus pahrgrosit tahdâ sinâ, ka dala no generalsapulzes kompetenzehm tiktu nodota ihpaschai eestahdei (domei), tizis, kà „Rig. Ztgai" if Peterburgas sino, 24. oktobrî no finanzministerijas apstiprinats.

Widsemes pasta pahrwaldneeks issino, ka no 1. nowembra sch. g. Aumeisterê un Skrihwerds (pee dselszeła stazijas) tiks pasta stazijas atwehrtas, kurâs peenems un isdos wisadas korespondenzijas. Starp Aumeisteri un Walku pasta suhtijumi ees diwreis nedelâ.

Sinas par „Austras" kugeem. Trihsmastu schoneris „Austra", kpt. Tomelis, 28. oktobrî no Glutschesteras ar balastu nonahza Ruportâ (Anglijâ) un barka „Trimpus", kpt. Dambrowskis, no Bremerhafenes ar gabalu prezehm nonahza Kwebekâ (Seemeł-Amerikâ).

Uhdenu pahrwaldes departaments sino wiseem juhrbrauzejeem, ka Kursemê pee juhras krasta, eepretim wakaru-puses eebraukschanas-weetai Rigas juhras lihkumâ, netahlu no Pises zeema, ir usbuhweta balta akminu bahka jeb uguns-tornis, nosaukts „Mikela uguns-tornis," un no 1. nowembra sch. g. jaw tiks apgaismots. Tornis ir 154½ pehdas augsts.

Trakuma upurs. Massumprawas Sahgeru mahjâs 10. oktobrî no suna sakoditais puika Eidis Zauns, kà „Rig. Ztgai" sino if Rigas slimnizas, winu zetortdeen sasslimis ar uhdens bailibu un scho pirmdeen nomiris.

Wezas naudas. Krona Wastemoisê, Wilandes tuwumâ, scho pawasar tika atrasts leelaks krahjums semê apraktu wezu naudu, no kura weena dala tagad Domenu waldei eesuhtita. Schi nauda sastahw if tschetrstuhrigeem oreem un dahldereem if Sweedru kehnina Erika XIV. laika, kà ar if Rigas un Reweles grascheem, markam u. t. j. pr., kas kalti starp 1554. un 1568. g. Wehlejams buhtu, ka ari Latw. beedriba preeksch sawas musejas weenu dala no scha wezà atraduma eeguhtu.

Rigas Petera basnizai ir kahds palaidnis isgahjuscho nedeku wairak logus eesitis; warbuht polizijai isdosees, wainigo nokert.

Slawenais Sweedru juhras zelotajs barons Nordenschelds esot dewees uf Peterburgu, tè atrast palihdsibu preeksch jauna juhras zelojuma uf Deenwidu-ledusjuhru.

Dinaburgas-Witebskas dselszelâ, starp Polozku un Borowuchu, nakti no zeturtdeenas uf peektdeenu saduhruschees 2 brauzeeni, pee kam 2 personas nonahwetas un 8 eewainotas.

Sahmu-salâ „rudsu tahrpi" padarijuschi schoruden daudz skahdes.

Baltischportâ 18. oktobrî bijis bahrgs pehrkons un pehz tam stipra krusa.

Rewelê isnahkuschahs awises „Heimath" isdewejs un redaktors Harri Jansens, kà „Wald. Wehstnesis" sino, 24. oktobrî preses wirspahrwaldei darijis sinamu, ka winsch schihs awises isdoschanas teesibu nodewis hofteesas un rahtes adwokatam Fr. Grosswaldam, Rigâ. Pehdejam ir atwehlets tizis: 1) awisi „Heimath", kas lihdz schim isnahza Rewelê, turpmak isdot Rigâ; 2) winu isdot, ne wis wairs weenreis nedelâ, bet ik deenas, un 3) gada maksu noteikt uf 4 rbl. bez peesuhtischanas un 6 rbl. ar peesuhtischanu. — Par redaktoru ari turpmak paleek H. Jansen kgs.

Peterburga. Ja kolera nahkoschâ pawasarî parahditos Peterburgâ, tad nodomats tur dibinat kahdu labdaribas beedribu, kuras lozekli buhtu no augstakahm Peterburgas kahrtahm. Beedribas usdewums buhschot: gahdat par neturigeem slimneekeem, teem apgahdajot wajadsigahs sahles, un bez tam ruhpetees par nabagu behrneem, kuru wezaki nomirtu kolerâ. Bez tam beedriba gribot islaist issinojumus par koleras slimibas sihmehm un aisrahdit uf lihdsekleem, kuri buhtu leetajami, tiklihdz parahdahs tahdas sihmes. Un tad eedsihwotajus ari gribot usaizinat, koleras mironus paglabat zeetds sahrkds, un ja slimnizâs truhktu telpas, tad nodomats eerihkot pagaidu barakas.

Leelkungs Wladimirs ar augsto laulato draudseni, tagad Parisê usturedamees, kà „Pet. Wed." stahsta, pagahjuscho otrdeenu bijuschi lahtschu medibâ Omales herzoga Schantila pils meschds. Pee medibas peedalijuschees ari Schartres herzogs un herzogeene un daudz lozekku no Franzijas augstahs aristokratijas.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 1. nowembrî. Medizinaldepartamentâ kahda ihpascha kommissija isstrahdajuse nosazijumus par takses paseminaschanu apteekâs.

Honkongâ, 31. okt. Kihneeschi usbruka Franzuscheem pee Kelungas, bet tika aisisti pehz leeleem pametumeem. Franzuschi nonehma Kihneeschem leelgabalu laiwu.

Lihdz 2. nowembrim atnahkuschi 2180 kugi, aisgahjuschi 2139 kugi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Dsihwoju tagad **Eeksch-Rigâ, Kalku- un leelàs Kehnin-eelas stuhri, Anspacha namâ, 1 trepi augschà.** Ee-eeschana pretim Kreewu klubai.

Dr. med. Rulle. 1

Sludinajums.

Rigas ekonomijas-pahrwalde usaizina ar scho wisus Rigâ dsihwojoschus literatus, kuri nodomajuschi eeguht balsoschanas teesibu nahkoschâs pilsehtas-weetneeku zelschanâs, lai lihdz 15. dezembrim sch. g. eemaksatu pilsehtas-kasê literatu nodoschanas par 1884. g., kas pehz pilsehtasweetneeku sapulzes spreeduma no 2. oktobra 1878. g. ir nosazita seschi rbl. leela.

Rigâ, 27. oktobri 1884.
№ 2896.

Peektdeen, 16. nowembri sch. g., pulkst. 10 no rihta, tiks schejeenes **J. Adjehr mahja** uf noplehschanu lihdz ar wina mantibu **uhtrupê pahrdota.**

Preekschsehdetajs: **J. Rosenthal.** 2

Engelarta

Jahukaln mahjà tiks 15. nowembri sch. g. **uhtrupe uotureta,** kur wairalsolitajeem pret tuhlit samaksu pahrdos nomirušchâ saimneeka Peter Petersohna mantibu, kà: sirgus, lopus, mehrus, swarus, galda- un kehka-traukus, baschadus semkopibas-rihkus, federwahgus, kà ari drehbes.

Engelarta teesas-namâ, 24. oktobrî 1884.
Preekschsehdetajs: **P. Kohzin.**

Jaunas meitenes,
kuras gribetu pamatigi un bez peemaksas eemahzities drehbju schuhschanu, lai peeteizahs Ahr-Rigas Kaleju-eelâ № 27.

Pernawà.

Kreewijas un ahrsemes sahli
un pirmàs sortes
tauku-silkes
pahrdod par wislehtakahm zenahm
Bostroem un beedr.

Garu rupju wilnu 20 kap. mahrz.
„ smalku „ 30 „ „
pahrdod
Robert Schleichera
zimdu-fabrika,
Altonas-eelà Nr. 7. 1

Wisadus wihlus usasinat
usnemahs pa ihsti lehtahm zenahm
wihlu-kalejs **J. Busch,**
Mask. Ahr-Rigà, Dsirnawu-eelà
№ 16, pee Katoku-eelas.

Pilsehtas Kahrku-eelà,

F. W. Grahmann—Rigà,

eepretim Tukumas bahnusim.

semkopibas maschinu un rihku lehgeris.

Richard Garret un dehla
garainu kulamas maschinas
wisadôs leelumôs.

„Oesverum's Bruk" un **„H. F. Eckert"** ween- un tschetrlemeschu **arkli, sehjas-, sahles-** un **labibas-plaujmaschinas, sirgu-grabbekli,**

stiftu-kulschanas-maschinas,
wisjaunakajà konstrukzijà,

puzmaschinas, sudmalas, ekfelu-maschinas, wispahrigi semkopibas maschinas un rihki preeksch **wisahm saimneezibas wajadsibahm.**

Supersosfati, augst- un widgrahdigee.

Kaulu-milti, loti smalki samalti.

C. B. W. Becker,

Rigà,
Schahlu-eelà Nr. 2, netahlu no Daugawas tirgus platscha,
peedahwà sawu uf pilnigako apgahdato krahjumu **wilnainas un puswilnainas**

kleitu-drehbes

par wisahm zenahm, **melnu tihbetu** un **ripsu** wisôs platumôs, **staneli** wisôs krahsâs, **wilnainus galwas- un apleekamoslakatus, bukskinu, tuhkus iswehlejumà, wilnainus** un **kokwilnainus gultu-dekus, silza** un **kokwilnas triko dahmu swahrkus,** Peterburgas **katunu, schirtinu** un **barchentu, audeklus** wisôs platumôs un par daschadahm zenahm, **linu** un **kokwilnas mutes-autus, sihda galwas lakatus, kungu kakla-drahnas,**

gumi-galoschas
preeksch wihreescheem un seeweescheem,
manschestri, daschadus **kokwilnas bukskinus,** pee tam loti lehtas zenas un kreetnu un draudsigu apdeeneschanu apsolidams.

X. lotterijas

illoseschana, Peterburgaas seeweeschu patriotiskai beedribai par labu, buhs 25. nowembrî sch. g. Pawisam 600 winnesti. Leelakais 8000 rbl. sudraba leetàs. Biletes dabujamas

A. W. Anorowa
tehju-magasinà,
Kungu- un Kalku-eelu stuhri Nr. 21,
pretim rahtuscham.

21 Kauf-eelà 21

(pretim rahtuscham).

Melnu, tihrwilnainu drehbi, kaschoku-pahrwilkeem,
melnu kaschemiru wisàs sortès,
raibu kaschmiru wisàs krahsàs un platumà,
tihrwilnainas un **puswilnainas kleitu-drehbes,**
wisjaunakàs rahtainas un **raibi pukotas drehbes,**
audeklu wisôs platumôs,
pusaudeklu, spilwenu-pahrwelku drehbi, preekschautu drehbes u. t. pr.
peedahwà pa **wislehtakahm zenahm** 2

Eduards Scheuber,
21 Kauf-eelà, pretim rahtuscham **21.**

Wehweru dsijas

pirmas sortes un ihpaschi labas,
ihsti stipreem un gareem pawedeeneem, pehz tam, kà numuri rahda, apgalwojums.

Rigas kokwilnas manufaktura
Theodor Ed. Pychlau,
Masajà Zuhku-eelà Nr. 1, blakus Warschawas weesnizai.

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà, Rigà, pee Petera basnizas un wisàs zitàs grahmatu-bodès ir dabujama

Widsemes weza un jauna

Laika-grahmata

uf 1885. gadu.

Makfa: ne-eesceta 5 rbl. simtu gab., eesceta 10 kap. gab. — Laika-grahmata pafneedz jauku stahstu, bildehm puschkotu, dseesmiņu, jozinus u. t. t., tirgus-deenas Widsemê un Kursemê, zela-rahditaju lauzeneekeem, kas Rigas bodès grib ko pirkt u. t. t.

Ernst Plates.

Johannes Mitschke,

Kungu-eelà, Rigà,
peedahwà if sawas magasines

wisjaunakas un ihpaschas leetas,

kà: jahjamas-, branzamas-, stallu-, medneeku- un zeloschanas-leetas, lehku- un mahjturibas leetas, mahjsaimneezibas maschinas, medneeku-rihkus un rewolwerus wisleelakà iswehlê.

Leelà krahjumà

Anglu un Wahzu **amatneeku-** un **greeschanas-rihkus, musikas instrumentus** un Italijas un Wahzu **stihgas,** kà ari 3

no Waldibas atkauta Kreewu Keisara

schaujama pulwera pahrdoschana.

J. Holländer,

Schahlu-eelà № 7, blakus Jaksch un beedr., netahlu no Daugawas,
peedahwà leelà iswehlê pehz wisjaunakeem fasoneem taisitus
dahmu-paletos if **dubultstofa** par 10, 12, 15, 18 lihdz 25 rbl., if kamdsiju un zitu musturetu stofa par 14, 16, 18 lihdz 40 rbl.,
watetus paletos if ripfa un kamdsijas par 12, 15, 20 lihdz 35 rbl.
Bez tam teek wisas prezes, no schahs deenas sahkot, par fabrikas zenahm pahrdotas.
Tihr- un **puswilnainas kleitu-drahnas** wisàs krahsàs, garnetas, musturetas un pukainas,
melnu tihbetu 5/4, 7/8, 8/4 un 10/4 ol. platu.
tihbetu wisàs krahsàs preeksch kahsu-, bruhtes-, un weesibu-kleitehm,
ripsu un **kamdsiju** preeksch paletofeem un kaschoku pahrwelkeem, 10/4 ol. platu,
tihrwilnainu damastu preeksch mehbelu pahrwelkeem, 10/4 ol. platu,
mehbelu-kretongu smukà musturu iswehlê,
flanellu-parchentu, uf abahm pusehm weenadu, preeksch kleitehm,
parchentu leelà iswehlê, pukainu, karetu, balinatu un nebalinatu,
audeklu, pusaudeklu, spilwenu-drehbi, preekschautu-drehbi, flanellu un **bozu,** sihda, pussihda, wilnainus, aditus un kokwilnas **galwas-lakatus,**
leelus apleekamos-lakatus p r 225, 250, 300, 400 lihdz 700 kap.,
tuhku, bukskinu, manschestru un **kokwilnas-bukskinu,**
watetus un **wilnainus gultas-dekus** par 225, 250, 300, 400 lihdz 1000 kap.,
kreklus, helskinus, krahgus, stulpes, manschetes un **schlipses.**
Dahmu paletosi un **kaschoki** teek uf pastellescha nu wisihsakà laikà un lehti pagatawoti.
Luhdsu augsti zeenito publiku mani ar sawu apmeklescha nu pagodinat un no pretschu lehtuma pahrleezinatees.

Pakruhschu truhkuma-jostas,
ir par 2 rubli preeksch seeweescheem, kam mass mehrs, dabujamas **Eeksch-Rigà, leelà Kaleju-eelà Nr. 5,** 1 trepi augschà.

Dsihwoklis
ar **stalli** preeksch 3 sirgeem, **seena-behninu** un **wahgusi,** fuhrmaneem derigs, ir tuhlit **isihrejams** ahrpilsh. Kaleju-eelà № 58. 2

Lühr un beedris,

senak **Lühr** un **Zimmerthal,**
Rigà, leelà Smilschu-eelà Nr. 7,
tirgo jaw **17 gadus** ar schujamahm maschinahm, pasihst smalki katru sistemu un apstelle tahs if **wisslawenakahm fabrikahm pasaulê.** Mehs peedahwajam kà **ihsti teizamas** preeksch **skrodereem: Rhenania, Badenia, Universal** A & B, wiss ar **wisjaunakeem** pahrlabojumeem, kà: patent-paschspoletaju, ritena iszelschanu un sweramo-kahju. — Tad wehl preeksch **familiju-wajadsibas: Singera, Wheelera** un **Wilsona, Saksonia, Saksonia, Regia, Fidelitas** u. t. pr., tapat ari ar **wisjaunakeem** pahrlabojumeem, kà: patentpaschspoletaju pawedeena iszehleju, pawedeena-nogreeseju un paschaistrisdamu schiberplati.

Wislehtakas zenas. Pilniga apgalwoschana.
Zenu-rahditajs ar bildehm bez maksas.

Teek pahrdoti

3 brigas eukuri 35 rubl. gab.,
6 schekelu kehdes, schekelu swars 26 pudi 10 mahrz., 3 rbl. pudà.
6 schekelu kehdes, schekelu swars 22 pudi 10 mahrz., 3 rbl. pudà.
16 kuie'as if labakàs Sweedru dselses, kahdi 50 pudi, 3 rbl. pudà.
80 pudi wantes un stagi, 2 rbl. pudà.
16 brigas sehgeles.
Japeeprasa pee ostu usrauga Klaas, Kertellê uf Dago pr. Hapsal. 1

Anglu-koki.

Kahdus tuhkstoschus **stiprus ahbolu-kokus,** kà ari **stiprus anglu-** un **gresnumakruhmus pahrdod** par lehtahm zenahm

J. F. Schlicht,
1 uf L. Weischu-dambja Nr. 17.

Fotografijas, **Elas-bildes** **Spegeļus,**
eeksch **selta, melna un melu-selta rahmjeem** pa **wislehtako** zenu eerahmè
A. Jakowlews,
Eeksch-Rigà, leelà Kaleju eelà Nr. 46, 3 tr.,
senak Meerø-eelà Nr. **4a.**

Uf Mahrtineem

peedahwà lehti **papu-, karikaturu-** un **swehru-maskas** leelà iswehlê
M. W. Behrenstamm,
№ 9, Kungu- un Minz-eelu stuhri № 9.

Drabinas
if Lowis'a (Fuhrmanu-eelà) un Strizky (Nikolai-eelà) bruhscha, ir zauru deenu dabujamas par 25 kap. puhrà.

Slihpetawa.

Zaur scho laipni pasinoju, ka wisas kirurgiskas instrumentes un bahrdas-naschi top loti labi pehz Hamburgas, Franzuschu un Anglu augstslihpetawas ahtri un ustizami isdariti; tapat augschminetàs leetas, kà ari naschi un schkehres teek uf pastellescha nu jauna pagatawoti, fataisiti un slihpeti.

Apstellejumu peenemschana kà ari isdoschana **Tukumà** pee kaufmana **Brenslau** Iga.

Kirurgisku instrumentu taisitaju meistars
Albert Herlith,
Kemerôs

Witebskas gubernà, 24 werstes no Polozkas pilsh., pee Drisas upes ir **pahrdodamas** par 25,000 rbl. **Horkas 3 pusmuischas** ar wairak neka **1000 defet. semes,** no kurahm tikai masaka dala strahdajamas semes atrodahs, par ko lihdsschiniga gada rente ir 500 rbl.; leelakà dala semes ir behrsu, preeschu un egku meschi, kuri ari pa dakahm no 100 un wairak defet. ir pirkami. Tuwakas sinas apaksch adreses: Витебской губ., г. Полоцкъ, въ домѣ лютеранской церкви, учителю Ф. Вейнберу. 1

Dozwoleno cenzurou, g. Riga, 2. ноября 1884. g.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigà pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.